

Nr 468

Av herr Mundebo m. fl., om ökad social informationsverksamhet.

(Lika lydande med motion nr 372 i Första kammaren)

Riksförsäkringsverket i samarbete med Försäkringskassaförbundet har nyligen genomfört en annonskampanj i hela dagspressen om nyheterna i sjukförsäkringen. Denna kampanj har utformats i samverkan med annonsbyrån Ervaco AB under mottot »fakta med fantasi». Dessutom har riksförsäkringsverket utgivit en broschyr om sjukförsäkringen och en ny upplaga av broschyren »Din rätt till trygghet», och dagspressen och fackpressen har informerats med text- och illustrationsmaterial om de förändrade sjukförsäkringsförmånerna.

Detta är ett exempel på god social information till allmänheten. Exempelen på sådan information är emellertid inte många. Detta framgår bl. a. av några uppmärksammade radio- och televisionsprogram samt tidningsartiklar under senare tid. Den ström av förfrågningar som inkommer till statliga och kommunala myndigheter, till dags- och veckopressens frågespalter och till radions brevlådor visar också allmänhetens okunnighet och villrådighet. Många är oklara över vilka rättigheter och skyldigheter de har. Åtskilliga går miste om sociala förmåner som de har rätt till därför att de inte känner till förmånernas existens eller förutsättningarna för att få bidrag. Det finns uppmärksammade exempel på att enskilda gått miste om flera års förmåner därför att de inte känt till gällande lagstiftning. En sådan bristande kännedom kan få betydande ekonomiska konsekvenser i form av uteblivna bidrag till personer som är i stort behov av samhällets hjälp.

Allmänhetens informations- och rådgivningsbehov omfattar emellertid inte bara de lagtekniska förutsättningarna för den ena eller andra förmånen utan också informations- och konsultationsverksamhet i frågor av mera personlig art. Många människor vill dryfta personliga angelägenheter och problem, men de vet inte vart de skall vända sig eller om det över huvud finns någon instans som de kan vända sig till för att få råd och bistånd. De kommunala socialnämnderna har bl. a. till uppgift att stå allmänheten till tjänst med råd och upplysningar i frågor som har samband med nämndens verksamhet och att lämna bistånd i personliga angelägenheter. Många nämnder har emellertid inte resurser för denna uppgift, och allmänheten torde för övrigt i åtskilliga fall inte känna till att socialnämnderna har denna uppgift. En utökad socialinformationsverksamhet kan ses som ett led i en mera aktiv och uppsökande socialvård och bli av avgörande betydelse för socialvårdens möjligheter att nå resultat i sitt arbete.

De åtgärder som hittills vidtagits för att informera om sociala förhållan-

den och social lagstiftning har varit av ringa omfattning. Den information som lämnats har med få undantag varit sporadisk och osystematisk och i allmänhet av engångskaraktär. Ett antal sociala filmer har framställts liksom vissa broschyrer och annonser. Av största omfattning har sannolikt riksförsäkringsverkets information varit. Vidare kan nämnas de tidskrifter som vissa myndigheter ger ut, bl. a. socialstyrelsens »Sociala meddelanden». Det bör också framhållas att den sociala informationen är väl utbyggd i flera andra länder. I Norge finns ett samordnings- och konsultationsorgan för den samhällseliga informationen. Statens informationsstjeneste, och detta organs verksamhet bör vara av intresse då det gäller att utforma den sociala informationen i vårt land.

Den sociala informations- och rådgivningsverksamheten i vårt land svarar ingalunda mot behovet. Det finns ett klart behov av en utökad statlig och kommunal informationsverksamhet på det sociala området. Alla torde också vara ense om att de myndigheter som har att svara för vår socialpolitik också har till uppgift att informera allmänheten om gällande lagstiftning. Denna informationsverksamhet kan ske i skilda former, t. ex. filmer, broschyrer, annonser och individuell rådgivning. Mycket talar för att samhällsinformation i ökad utsträckning bör ske i form av annonser i dags- och veckopress. Om informationen skall bli effektiv måste emellertid flera vägar systematiskt utnyttjas och alla möjligheter till samordning tillvaratas. Det är också självklart att social information av detta slag skall utformas sakligt och objektivt.

Frågan om utökad social informationsverksamhet har tidigare behandlats av riksdagen. Vid 1966 års riksdag begärde bl. a. undertecknade en utredning i denna fråga. I åtskilliga remissyttranden, bl. a. riksförsäkringsverkets, statskontorets, 1961 års sjukförsäkringsutrednings och Sveriges radios, tillstyrktes en utredning i ämnet. Med hänvisning till att en utredning rörande den statliga publikationsverksamhetens finansiering pågick inom statskontoret och riksrevisionsverket avstyrkte emellertid allmänna beredningsutskottet då en sådan utredning. Denna utredning, som sålunda endast delvis berör den fråga vi vill utreda, har ännu inte framlagts. Vi anser att en parlamentariskt förankrad utredning av hela frågan rörande den sociala informationsverksamheten snarast bör komma till stånd.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning rörande en utökad social informationsverksamhet.

Stockholm den 25 januari 1967

Ingemar Mundebo (fp) Cecilia Nettelbrandt (fp) Folke Nihlfors (fp)

Ola Ullsten (fp)

Elias Jönsson (fp)

i Ingemarsgården